

ЛИСТА ПРОФЕСИОНАЛНИХ БОЛЕСТИ

Ред. бр.	Професионалне болести	Послови на којима се болести појављују	Критеријум за утврђивање болести као професионалне
1	2	3	4
1. БОЛЕСТИ УЗРОКОВАНЕ ХЕМИЈСКИМ ДЕЈСТВОМ			
1.1. Метали и металоиди			
1.	Тровање оловом или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција олову или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Изражена клиничка слика тровања или специфична оштећења крви и крвотворних органа или периферног нервног система или централног нервног система или бубрега
2.	Тровање живом и њеним једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција живи или њеним једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима нервног система или бубрега или најмање три од осталих органа или органских система
3.	Тровање арсеном или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција арсену или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима крви и крвотворних органа или нервног система или два од следећих органа: срце, бубрези или јетра
4.	Тровање фосфором или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција фосфору или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима два од следећих органа или органских система: кости, јетра, бубрези, нервни систем, крв и крвотворни органи и срце
5.	Тровање манганом или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција мангану или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима нервног система или два од следећих органа или органских система: јетра, бубрези, крв и крвотворни органи, респираторни систем
6.	Тровање берилијумом или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција берилијуму или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним промјенама на плућима или специфичним оштећењима друга два органа или органска система
7.	Тровање кадмијумом или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција кадмијуму или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима бубрега или костију или два од следећих органа или органских система: респираторни систем, јетра и крв и крвотворни органи
8.	Тровање селеном или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција селену или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима три органа или органска система: јетра, бубрези, централни нервни систем, дисајни путеви
9.	Тровање ванадијумом или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција ванадијуму или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима три органа или органска система: плућа, централни нервни систем, периферни нервни систем, срце и крвни судови, кожа и слузокожа
10.	Тровање хромом или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција хрому или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима три органа или органска система: плућа, кожа и слузнице
11.	Тровање никлом или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција никлу или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима три органа или органска система: горњи и доњи дисајни путеви, плућа, кожа, бубрези, срце
12.	Тровање цинком или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција цинку или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима три органа или органска система: дисајни путеви, плућа, кожа и слузнице, пробавни систем
13.	Тровање бакром или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција бакру или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима три органа или органска система: пробавни систем, јетра, бубрези, централни нервни систем, психички поремећаји, орган вида, крв
14.	Тровање алуминијумом или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција алуминијуму или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима три органа или органска система: плућа, централни нервни систем, периферни нервни систем, кости, бубрези, срце

1	2	3	4
15.	Тровање кобалтом или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција кобалту или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима три органа или органска система: дисајни систем, срце, штитна жлијезда, бубрези
16.	Тровање калајем или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција калају или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима три органа или органска система: дисајни систем, централни нервни систем, бубрези, јетра, жучни путеви
17.	Тровање антимоном или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција антимуону или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима три органа или органска система: дисајни систем, срце, пробавни систем, кожа и слузнице
1.2. Гасови			
18.	Тровање халогеним елементима и њиховим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција халогеним елементима или њиховим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима три органа или органска система: централни нервни систем, јетра, кости, зглобови, дисајни путеви, кожа и слузнице, орган вида
19.	Тровања сумпором или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција сумпору или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са хроничним иритативним ефектима на кожи, слузокожама и респираторном систему
20.	Тровања азотним једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција азотним једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са хроничним иритативним ефектима на кожи, слузокожама и респираторном систему
21.	Тровање угљен-моноксидом	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција угљен-моноксиду (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима два од следећих органских система: централни нервни систем, срце и крвни судови, крв и крвотворни органи
22.	Тровање цијаном или његовим једињењима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција цијану или његовим једињењима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са астено-вегетативним манифестацијама и специфичним оштећењима два од следећих органа или органских система: нервни систем, штитна жлијезда, крв и крвотворни органи
1.3. Растварачи			
23.	Тровање алифатичним угљоводоницима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција алифатичним угљоводоницима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима два од следећих органа или органских система: крв и крвотворни органи, јетра, бубрези и нервни систем
24.	Тровање цикличним угљоводоницима или њиховим хомолозима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција цикличним угљоводоницима или њиховим хомолозима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима два од следећих органа или органских система: крв и крвотворни органи, јетра, бубрези и нервни систем
25.	Тровање нитро и аминоксидима угљоводоника	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција нитро и аминоксидима угљоводоника или њиховим хомолозима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са појавом катаракте или специфична оштећења два од следећих органа или органских система: крв и крвотворни органи, јетра, бубрези и нервни систем, кожа
26.	Тровање халогеним дериватима угљоводоника	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција халогеним дериватима угљоводоника (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са појавом катаракте или специфична оштећења два од следећих органа или органских система: крв и крвотворни органи, јетра, бубрези, нервни систем, кожа
27.	Тровање угљен-дисулфидом	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција угљен-дисулфиду (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима два од следећих органа или органских система: орган вида, централни нервни систем и периферни нервни систем или три од осталих органа или органских система
28.	Тровање алкохолима или естрима или алдехидима или кетонима	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција алкохолима или естрима или етрима или алдехидима или кетонима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима два од следећих органа или органских система: крв и крвотворни органи, јетра, бубрези, нервни систем
1.4. Пестициди			
29.	Тровање пестицида који нису обухваћени под другим тачкама	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција пестицида који нису обухваћени под другим тачкама (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика тровања са специфичним оштећењима два органа или органска система

1	2	3	4
2. БОЛЕСТИ ПРОУЗРОКОВАНЕ ФИЗИЧКИМ ДЕЈСТВОМ			
30.	Обољења изазвана јонизујућим зрачењем	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција отвореним и затвореним изворима јонизујућег зрачења (доказ о трајању експозиције најмање пет година и интензитету експозиције, личном биодозиметријом или мјерењем радиоактивности урина)	Клиничка слика са морфолошким и функционалним промјенама у крви и крвотворним органима или кожи (улцерозни радиодерматитис) или очног сочива (катаракта) или хипотироза изазвана радиоактивним јодом
31.	Обољења изазвана нејонизујућим зрачењем	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција нејонизујућем зрачењу (доказ о интензитету и трајању експозиције, најмање пет година)	Морфолошке и функционалне промјене на органу вида (катаракта)
32.	Обољења изазвана повишеним или сниженим атмосферским притиском	Послови и радна мјеста кесонаца, ронилаца и летачког особља (докази о понављаним наглим декомпресијама)	Понављање ваздушне емболије и испади функције централног нервног система или миокарда или плућа или коштаног система
33.	Обољења изазвана буком	Послови и радна мјеста на којима се долази у контакт са буком преко дозвољеног нивоа (доказ о трајању и интензитету експозиције)	Обострано перцептивно оштећење слуха преко 30% по Fowler Sabine тесту. Доказ о нормалном слуху прије експозиције на буку и о прогресији оштећења слуха током рада у буци
34.	Обољења изазвана вибрацијама које се преносе на руке или на цијело тијело	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција вибрацијама (доказ о трајању и интензитету експозиције, од најмање пет година)	Клиничка слика са морфолошким или функционалним промјенама на васкуларном, неуромускуларном или коштаном-зглобном и везивном систему или интервертебралном диску слабинске кичме
35.	Хронични бурзитис зглобова настао услед пренапрезања и дуготрајног притиска	Послови и радна мјеста на којима постоји дуготрајно пренапрезање и дуготрајан притисак на бурзе (најмање пет година), клечећи положај, ослањање на лакат, притисак на бурзу	Клиничка слика хроничног запаљења лакатне или рамене или препателарне бурзе са умањењем функције захваћеног зглоба
36.	Синдром карпалног тунела	Послови и радна мјеста на којима постоји дуготрајно пренапрезање и притисак на шаку и подлактицу	Клиничка слика са морфолошким знацима хроничне компресије и функционалним испадима
37.	Парализа нерава услед пренапрезања и дуготрајног притиска	Послови и радна мјеста на којима постоји дуготрајно пренапрезање и притисак на периферни нерв, понављајући покрети, примјена силе, нефизиолошки положај, вибрација	Клиничка слика парализе периферног нерва
38.	Оштећења менискуса кољена услед дуготрајног оптерећења у нефизиолошком положају	Послови и радна мјеста на којима постоји оптерећење кољена у нефизиолошком положају, чуцање, сталне ротације наткољенице у односу на поткољеницу (доказ о трајању оптерећења кољена, најмање пет година са дневним оптерећењем од најмање једне трећине радног времена)	Клиничка слика са морфолошким лезијама менискуса и функционалним промјенама кољеног зглоба
3. БОЛЕСТИ ПРОУЗРОКОВАНЕ БИОЛОШКИМ ФАКТОРИМА			
39.	Тропске, импортоване болести изазване вирусима, бактеријама и паразитима	Послови особља на служби у областима гдје се тропске болести јављају ендемски и епидемијски	Клиничка слика тропских болести (доказ о контакту са биолошким агенсом и временској и просторној повезаности са појавом болести)
40.	Антропоознозе	Послови и радна мјеста на којима је остварен контакт са узрочником болести	Клиничка слика антропоозноза (доказ о контакту са биолошким агенсом на радном мјесту и временској и просторној повезаности са појавом болести)
41.	Вирусни хепатитис	Послови и радна мјеста на којима је остварен парентерални контакт са узрочником болести	Клиничка слика хепатитиса (доказ о парентералној инфекцији на радном мјесту са биолошким агенсом и временској и просторној повезаности са појавом болести)
42.	Парентерална инфекција изазвана вирусом сиде (АИДС)	Послови и радна мјеста на којима је остварен парентерални контакт са узрочником болести	Клиничка слика сиде (доказ о парентералној инфекцији са биолошким агенсом и временској и просторној повезаности са појавом болести)
43.	Туберкулоза	Послови и радна мјеста на којима је остварен парентерални контакт са бацилом туберкулозе	Клиничка слика туберкулозе проузроковане бацилом туберкулозе

1	2	3	4
4. БОЛЕСТИ ПЛУЋА			
44.	Силикоза плућа	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција прашини слободног силицијум-диоксида (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика са рендгенографским промјенама на плућима профузије 1/1 и поремећајем плућне вентилације најмање средњег степена или већи степен профузије рендгенографских промјена
45.	Силикотуберкулоза	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција прашини слободног силицијум-диоксида (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика са рендгенографским промјенама на плућима профузије 1/1, као и знацима активне туберкулозе плућа
46.	Азбестоза плућа	Послови и радна мјеста на којима постоји експозиција азбестним влакнима (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика са рендгенографским промјенама на плућима профузије 1/1 и поремећајем плућне вентилације најмање средњег степена или већи степен профузије рендгенографских промјена
47.	Пнеумокониозе рудара угљенокопа	Послови и радна мјеста у рудницима угља са подземном експлоатацијом (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика са рендгенографским промјенама на плућима профузије 1/1 и поремећајем плућне вентилације најмање средњег степена или већи степен профузије
48.	Пнеумокониоза узрокована тврдом металом	Послови производње и обраде тврдог метала (доказ о интензитету и трајању експозиције)	Клиничка слика са рендгенографским промјенама на плућима и поремећајем плућне вентилације најмање средњег степена
49.	Бисиноза плућа	Послови и радна мјеста гдје постоји експозиција прашини памука, лана и конопље, посебно у почетним фазама прераде (доказ о интензитету и трајању експозиције од најмање десет година)	Клиничка слика бисинозе у другом и трећем стадијуму болести
50.	Астма	Послови и радна мјеста на којима долази до контакта са материјама које имају алергијско или иритативно дејство на дисајне путеве (доказ о експозицији)	Клиничка слика астме са верификацијом напада у току рада, позитивни неспецифични и специфични бронхопровокативни тестови. У случајевима кад је бронхопровокативни тест контраиндикиван, позитивни имунолошки тестови
51.	Егзогени алергијски бронхиолоалвеолитис	Послови и радна мјеста на којима су радници експоновани спорама гљивица и хетерологним протеинима (доказ о експозицији)	Клиничка слика са специфичним рендгенографским промјенама на плућима, поремећај плућне вентилације средњег степена, позитиван специфични бронхопровокативни тест и специфичне имунолошке промјене
52.	Ангионеуротски едем горњих дисајних путева	Послови и радна мјеста на којима су радници експоновани алергогеним материјама (доказ о експозицији)	Клиничка слика са израженим промјенама на горњим дисајним путевима и позитивним експозиционим и специфичним имунолошким тестовима
53.	Хронични опструктивни бронхитис	Послови и радна мјеста на којима долази до контакта са иритирајућом прашином (доказ о интензитету и трајању експозиције од најмање десет година)	Клиничка слика хроничног опструктивног бронхитиса са поремећајем плућне вентилације тешког степена (ФЕВ < 50%). Нормалан спирометријски налаз при запослењу. Доказ о прогресији оштећења плућне функције током рада. Доказ да је обољела особа одувјек била непущач.
5. БОЛЕСТИ КОЖЕ			
54.	Контактни дерматитис	Послови и радна мјеста на којима су радници експоновани алергогеним или иритативним материјама (доказ о експозицији)	Клиничка слика тежег хроничног обољења коже, хроничног или рецидивног контактеног дерматитиса или хроничног контактеног алергијског дерматитиса са позитивним специфичним, имунолошким и другим тестовима
55.	Рецидивна уртикарија	Послови и радна мјеста на којима су радници експоновани алергогеним материјама (доказ о експозицији)	Клиничка слика са позитивним експозиционим и имунолошким тестовима
6. МАЛИГНЕ БОЛЕСТИ			
56.	Малигне болести	Послови и радна мјеста гдје се остварује контакт са канцерогеним материјама	Клиничка слика малигног обољења проузрокованог јонизујућим зрачењем или ултравиолетним зрацима или хемијским канцерогенима са Листе сигурно доказаних канцерогена Међународне агенције за истраживање рака (IARC).